

Семинар сабақтары

Семинар № 1. Ақпарат пен құжаттың байланысы. Құжат - ақпараттың материалдық тасымалдаушысы. 1 сағат, 1 апта.

Мақсат: Құжат» түсінігі құжаттану жүйесіндегі негізгі, іргелі ұғым. Ол құрастыру, жинақтау, іздеу, тарату және қоғамдағы құжаттық ақпаратты пайдалану бойынша практикалық әрекет объектісі ретінде қызмет ететін нақты заттардың белгілерін бейнелейді.

Сұрақтар:

1. Құжат» түсінігі құжаттану жүйесіндегі негізі
2. Құжатта, мазмұндалған ақпарат ерекшеліктері
3. Құжаттар қор құрастырушы элемент ретінде

Әдістемелік ұсыныстар: Құжаттың ұзақ мерзімді сақталуын, тиімді пайдаланылуын құжат құрылымы қамтамасыз етеді. Құжаттың аталған қасиеттері - оның қоғамдық қызметті атқаруын орындауға мүмкіндік береді.

Әдебиеттер:

Столяров, Ю. Н. Документный ресурс: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Ю. Н. Столяров. - М.: Либерея-Бибин форм, 2009. - 224 с. - (Профессиональный практикум).

Григорьев Ю.В. Теоритические основы формирования библиотечного фонда: Учеб.пособие.-М.:МГИК, 1973.-88с.

Столяров Ю.Н.Библиотечный фонд: Учебник.-М.: Книжная палата, 1991.-271с.

Семинар № 2. Кітапхана жүйесіндегі кітапхана қорының орны. Кітапхана қорын қалыптастырудың теориялық негіздері. 1 сағат, 2 апта.

Мақсат: Кітапхана қорын қалыптастырудың мақсаты - өз бағдары бойынша ақпараттық сұраныстарды қанағаттандыруға қабілетті тұтас реттелген құжаттар жиынтығын құру.

Сұрақтар:

1. «Кітапхана қоры» зерттеу заты ретінде
2. «Кітапхана қоры» терминінің пайда болуы
3. «кітапхана жүйесінде» кітапхана қорының тура және кері байланысы

Әдебиеттер:

Основные правила хранения и использования библиотечных фондов, разработанные ИФЛА / Сост. И ред. Э.П.Эдкок при участии М.Т. Варламоф и В. Кремп; Межд.Федерация библиотечных ассоциаций и учреждений. Основная программа «Сохранность и консервация». –М.: Рудомино, 1999.-72 с.

Григорьев Ю.В. Теоритические основы формирования библиотечного фонда: Учеб.пособие.-М.:МГИК, 1973.-88с.

Столяров Ю.Н.Библиотечный фонд: Учебник.-М.: Книжная палата, 1991.-271с.

Семинар № 3. Кітапхана қорының жүйе ретіндегі компоненттері. 1 сағат, 1 апта.

Мақсат: Жүйелік тәсіл түсінігі бойынша құжат кітапхана қорын жүйе ретінде көрсететін элементтер болып табылады

Сұрақтар:

1. Құжаттар қор құрастырушы элемент ретінде
2. Кітапхана қорының құрылымы

Әдістемелік ұсыныстар: Құжат болып кез-келеген заттың мәні бар пайдалану, беру, сақтау мақсатына арналған ақпараттар

Основные правила хранения и использования библиотечных фондов, разработанные ИФЛА / Сост. И ред. Э.П.Эдкок при участии М.Т. Варламоф и В. Кремп; Межд.Федерация библиотечных ассоциаций и учреждений. Основная программа «Сохранность и консервация». –М.: Рудомино, 1999.-72 с.

Григорьев Ю.В. Теоритические основы формирования библиотечного фонда: Учеб.пособие.-М.:МГИК, 1973.-88с.

Столяров Ю.Н.Библиотечный фонд: Учебник.-М.: Книжная палата, 1991.-271с.

Семинар № 4. Кітапхана қоры – ғылыми түсінік ретінде. 1 сағат, 1 апта.

Мақсат: Кітапхана қорындағы құжаттардың құрайтындығы анық болғанымен олардың арасындағы өзара байланыстар оның құрылымын жасаудың негізі болып табылады

Сұрақтар:

1. Кітапхана қоры құжаттық қорлар жүйесінде
2. Кітапхана қорының құрылымы
3. Қорды құжаттар арқылы құрылымдық жүйелеудің өзара байланысы

Әдістемелік ұсыныстар: Кітапхана қорын жасау алдымен сол кітапхана үшін анағұрлым маңызды белгілерді анықтаудан басталады

Әдебиеттер:

1. Григорьев Ю.В. Теоритические основы формирования библиотечного фонда: Учеб.пособие.-М.:МГИК, 1973.-88с.

2. Столяров Ю.Н.Библиотечный фонд: Учебник.-М.: Книжная палата, 1991.-271с.

3. Столяров Ю.Н. Библиотечный фонд правовой документации: Учеб.практ.пособие.-М.: Либерия. 2003.-256с.

4. Столяров Ю.Н. Защита библиотечного фонда:учеб.пособие /Ю.Н.Столяров-М.: ФАИР-Пресс, 2006-504с. (Специальный издательский проект для библиотек).

5. Бойкова О.Ф.: Библиотечная практика и авторское право:Науч.практ.пособие.-М):2004.-120с.

Семинар № 5. Мемлекеттік құжаттық қорлар жүйесіндегі кітапхана қоры. 1 сағат, 1 апта.

Мақсат: Мемлекеттік құжаттық қорлар жүйесіндегі кітапхана қоры – кітапханалардың атқаратын қызметтеріне сай және қоғамдық пайдалануға, арналынып жинақталған, каталогтармен картотекалар жүйесі арқылы жан-жақты ашып көрсетілетін баспа шығармалары мен басқа ақпарат көздерінің жиынтығы.

Сұрақтар:

Кітапханадағы кітап қорының құрылымы

Мемлекеттік құжаттық қорлар жүйесіндегі кітапхана қорын қалыптастыру

Мемлекеттік құжаттық қорлар жүйесіндегі кітапхана қорындағы әдебиеттерді іріктеу

Әдістемелік ұсыныстар: Қазақстан Республикасының тұтас кітапхана қоры: мақсаты, құрылымы, басқару. Оны қалыптастырудың саясаты – қоғамның рухани қайта дамудың, Қазақстанда тұратын ұлттар, халықтар мен этникалық топтардың төл мәдениетінің, өлкетанудың базасын құру.

Әдебиеттер:

1. Столяров Ю.Н. Как сохранить библиотечный фонд (Секреты старого книгохранителя): Учебно-мет.пособие. Изд.2-е, дораб.и доп.-М.: ИПО Профиздат. Изд-во МГУКИ, 2001.-255с.
2. Терешин В.И. Библиотечные фонды: Учебник.-М.: Профессия.-2000.-174с.
3. Терешин В.И. Информационные фонды: Учеб.пособие.: М., 1991.-52с.

Семинар № 6. Кітапхана қорын қалыптастыру. 1 сағат, 1 апта.

Мақсат: Кітапхана қорын қалыптастыруда қор теориясы кітапханатанудың бір бөлігі ретінде қор жүйесін, кітапханалар үшін әдебиеттердің теориялық принциптерін, қорды жинақтау методикасын, қорды зерттеу әдістерін қарастырады.

Сұрақтар:

1. Кітапхана қорын құрастыру: мәні, мақсаты, маңызы
2. Қорды жинақтау
3. Қорды ұйымдастыру жұмыстары

Әдістемелік ұсыныстар: Кітапхана қорын қалыптастыру мазмұны жағынан кітапхананың міндеттері мен ерекшеліктеріне сай келетін, ғылыми тұрғыдан аса құнды баспа ақпарат түрлерін іріктеп алу және кітапхана қорына жинақтау

Әдебиеттер:

1. Григорьев Ю.В. Теоритические основы формирования библиотечного фонда: Учеб.пособие.-М.:МГИК, 1973.-88с.
2. Столяров Ю.Н.Библиотечный фонд: Учебник.-М.: Книжная палата, 1991.-271с.

3. Столяров Ю.Н. Библиотечный фонд правовой документации: Учеб.практ.пособие.-М.: Либерия. 2003.-256с.

4. Столяров Ю.Н. Защита библиотечного фонда:учеб.пособие /Ю.Н.Столяров-М.: ФАИР-Пресс, 2006-504с. (Специальный издательский проект для библиотек).

Семинар № 7. Кітапхана қорын іріктеп алу теориясы. 1 сағат, 1 апта.

Мақсат: Іріктеудің нәтижелік критерийі – ең аз еңбек уақыт шығыны. Кітапхана қорының толықтығы: артық, кем, жеткілікті және салыстырмалы

Сұрақтар:

1. Н.А.Рубакиннің, Л.Б.Хавкинаның, К.Н.Деруновтың, А.А.Покровскийдың еңбектеріндегі іріктеу теориясының өңделуі.

2. Құжаттарды іріктеу

3. Кітапхана қорының толықтығы

Әдістемелік ұсыныстар: Кітапхана қорының өзегі. Көпшілік кітапхана қорының өзегінің, ғылыми және арнайы кітапхана қоры өзектерінің айырмашылық белгілері. Кітапхана қорының өзегі: құрамы, көлемі, жаңаруы.

Әдебиеттер:

Терешин В.И. Библиотечные фонды: Учебник.-М.: Профессия.-2000.-174с.

10. Терешин В.И. Информационные фонды: Учеб.пособие.: М., 1991.-52с.

Столяров Ю.Н. Библиотечный фонд правовой документации: Учеб.практ.пособие.-М.: Либерия. 2003.-256с.

Столяров Ю.Н. Защита библиотечного фонда:учеб.пособие /Ю.Н.Столяров-М.: ФАИР-Пресс, 2006-504с. (Специальный издательский проект для библиотек).

Семинар № 8. Кітапхана қорларының қарым-қатынасы. 1 сағат, 1 апта.

Мақсат: Өзара байланыс қарым-қатынасы кітапхана қорының сыртқы байланысының кітапхананың басқада ішкі жүйелері мен тұтас кітапханамен байланысына бөлінеді.

Сұрақтар:

1. Кітапхана қорының байланыстары

2. Қайта өзгеру – кітапхана қорын дамытудың объективті кезеңі

3. Кітапхана қорларының өзара байланыс қарым-қатынасы

Әдістемелік ұсыныстар: Қайта өзгеру – кітапхана қорын дамытудың объективті кезеңі. Кітапхана қорларының өзара байланыс қарым-қатынасы.

Әдебиеттер:

Основные правила хранения и использования библиотечных фондов, разработанные ИФЛА / Сост. И ред. Э.П.Эдкок при участии М.Т. Варламоф и

В. Кремп; Межд. Федерация библиотечных ассоциаций и учреждений. Основная программа «Сохранность и консервация». – М.: Рудомино, 1999.-72 с.

Столяров Ю.Н. Как сохранить библиотечные фонды .- М.: Либерия, 1995.- 127 с.

Столяров Ю.Н. Библиотечный фонд: Учебник. – М.: Книжная палата, 1991.- 271. с.

Митрофанова С.В., Учет библиотечных фондов: Метод. пособ. / С.В. Митрофанова.- М.: ИПО Профиздат, 2001.- 160 с.- ("Современная библиотека").

Семинар № 9. Кітапхана қорын қалыптастыру технологиясы. 1 сағат, 1 апта.

Мақсат: Кітапхана қорын қалыптастырудың мақсаты - өз бағдары бойынша ақпараттық сұраныстарды қанағаттандыруға қабілетті тұтас реттелген құжаттар жиынтығын құру.

Сұрақтар:

1. Кітапхана қорын қалыптастыру процесстерінің технологиясының ерекшеліктері.

2. Қор толықтыру технологиясы.

3. Құжаттарды өңдеу технологиясы.

4. Кітапхана қорын сақтау технологиясы.

5. Кітапхана қорын іздеу технологиясы.

6. Кітапхана қорын жеткізу технологиясы.

Әдістемелік ұсыныстар: Кітапхана қорының сапасы - бұл қорды пайдаланушылардың нақты ақпараттық қажеттілігін, сонымен қатар, өз мақсатына сәйкес белгіленген немесе болжамды талаптарын қанағаттандыру қабілеттілігі.

Әдебиеттер:

Терешин В.И. Библиотечные фонды: Учебник.-М.: Профессия.-2000.-174с.

10. Терешин В.И. Информационные фонды: Учеб.пособие.: М., 1991.- 52с.

Столяров Ю.Н. Библиотечный фонд правовой документации: Учеб.практ.пособие.-М.: Либерия. 2003.-256с.

Столяров Ю.Н. Защита библиотечного фонда:учеб.пособие /Ю.Н.Столяров-М.: ФАИР-Пресс, 2006-504с. (Специальный издательский проект для библиотек).

Семинар № 10. Кітапхана қорын модельдеу

Мақсат: Кітапхана қорын модельдеу ғылыми танымның зерттеу объектілерін олардың модельдерін жасап, зерделеу арқылы танып- білу әдісі.

Сұрақтар:

1. Кітапхана қорының сипаттама моделі.

2. Математикалық модель.

3. Библиографиялық модель.

4. Құрылымдық модель.

Әдістемелік ұсыныстар: Модельдеу әдісінің пайда болуы тек жүйелерінің күрделілігіне, материалдық процесстер мен құбылыстарды зерттеу қажеттілігіне орай туындайтын ой-түрткілерге, себептерге байланысты

Әдебиеттер:

1. Григорьев Ю.В. Теоритические основы формирования библиотечного фонда: Учеб.пособие.-М.:МГИК, 1973.-88с.
2. Столяров Ю.Н.Библиотечный фонд: Учебник.-М.: Книжная палата, 1991.-271с.
3. Столяров Ю.Н. Библиотечный фонд правовой документации: Учеб.практ.пособие.-М.: Либерия. 2003.-256с.
4. Столяров Ю.Н. Защита библиотечного фонда:учеб.пособие /Ю.Н.Столяров-М.: ФАИР-Пресс, 2006-504с. (Специальный издательский проект для библиотек).

Семинар № 11. Кітапхана қорын толықтыру. 1 сағат, 1 апта.

Мақсат: Кітапхана қорын толықтыру – мазмұны идеялық, ғылыми және көркемдік құндылығы жағынан кітапхана міндеттеріне және оқырмандардың ақпараттық талаптарына сай келетін құжаттарды жоспарлы түрде іріктеп сатып алу процесі.

Сұрақтар:

1. Кітапхана қорын күнделікті толықтыру
2. Қорды қосымша толықтыру
3. Кітапхана қорын ретроспективті толықтыру

Әдістемелік ұсыныстар: Кітап қорларын құрудағы, сақталуы мен пайдалануында көптеген нәтижелі жұмыстар жүргізіліп отырса да қорлармен жұмыс жүргізудің әдістері мен формалары әрдайым жаңа тапсырыстар мен қызметтерді қажет етеді.

Әдебиеттер:

Столяров, Ю. Н. Документный ресурс: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Ю. Н. Столяров. - М.: Либерия-Бибин форм, 2009. - 224 с. - (Профессиональный практикум).

Григорьев Ю.В. Теоритические основы формирования библиотечного фонда: Учеб.пособие.-М.:МГИК, 1973.-88с.

Столяров Ю.Н.Библиотечный фонд: Учебник.-М.: Книжная палата, 1991.-271с.

Семинар № 12. Кітапхана қорын өңдеу және есепке алу

Мақсат: Жаңа технологиялардың енгізілуі ақпаратқа қол жеткізудің қаншалықты тез екенін көрсете отырып, кітапхана алдына жаңа мәселелрдің шешу жолдарын ашты: сандық ақпараттың сақталуы және сандық әдістемесін кітапхананың кітап қорын сақтау әдісі ретінде қолдану. Кітапхана қорын есепке алу – қордың көлемі, құрамы мен өзгерістері жайында нақты мәлімет алуды қамтамасыз ететін операциялар жиынтығы.

Сұрақтар:

1. Кітапхана қорын өңдеу ерекшеліктері
2. Кітапхана қорын есепке алу әдістері
3. Кітапхана қорын өңдеу, есепке алу және қазіргі ақпараттық технологиялардың алатын орны.

Әдістемелік ұсыныстар: Кітапхана қорын есепке алу қорға түскен құжаттар түсімін, қор есебінен шығаруды, бүкіл кітапхана мен оның бөлімшесі қорының шамасын көрсететін, мемлекеттік ақпарат есебі, кітапхана есептілігі, оның қызметін жоспарлау, қордың сақталуын қамтамасыз ету, құжаттардың бар - жоғы мен қозғалысын зерттеу негізі болып табылады.

Әдебиеттер:

1. Григорьев Ю.В. Теоритические основы формирования библиотечного фонда: Учеб.пособие.-М.:МГИК, 1973.-88с.
2. Столяров Ю.Н.Библиотечный фонд: Учебник.-М.: Книжная палата, 1991.-271с.
3. Столяров Ю.Н. Библиотечный фонд правовой документации: Учеб.практ.пособие.-М.: Либерия. 2003.-256с.
4. Столяров Ю.Н. Защита библиотечного фонда:учеб.пособие /Ю.Н.Столяров-М.: ФАИР-Пресс, 2006-504с. (Специальный издательский проект для библиотек).

Семинар № 13. С.: Кітапхана қорының орналасуы және жеткізу. 1 сағат, 1 апта.

Мақсат: Қордың орналасуы және жеткізу қызметі құрылымы жағынан кітапхана қорының сапалы ерекшелігіне кепілді қол жеткізуді қамтамасыз ететін белгілі бір тәртіпке сәйкес жүргізілуі тиіс күрделі өндірістік үдеріс.

Сұрақтар:

1. Кітапханада баспа шығармаларын орналастыру тәртібі
2. Кітапхана қорын логикалық орналастыру
- 3.Кітапхана қорын формальді орналастыру: алфавиттік, географиялық, инвентарлық (мүліктік), түптілік, реттік, форматты, хронологиялық, тілдік түрлер бойынша қою.

Әдістемелік ұсыныстар Кітапханада баспа шығармаларын орналастыру тәртібі кітапхананың типі мен қордың кімге арналғанына қарай белгіленеді.

Әдебиеттер:

1. Григорьев Ю.В. Теоритические основы формирования библиотечного фонда: Учеб.пособие.-М.:МГИК, 1973.-88с.
2. Столяров Ю.Н.Библиотечный фонд: Учебник.-М.: Книжная палата, 1991.-271с.
3. Столяров Ю.Н. Библиотечный фонд правовой документации: Учеб.практ.пособие.-М.: Либерия. 2003.-256с.
4. Столяров Ю.Н. Защита библиотечного фонда:учеб.пособие /Ю.Н.Столяров-М.: ФАИР-Пресс, 2006-504с. (Специальный издательский проект для библиотек).

Семинар № 14. Кітапхана қорының сақталуы. 1 сағат, 1 апта.

Мақсат: Қорды сақтау - қорды толықтыру барысында алынған барлық құжаттардың нақты болуын, сондай-ақ, олардың тұтастығы мен оқуға жарамдылығын сақтауды қамтамасыз ету.

Сұрақтар:

Кітапхана қорын мүлтіксіз сақтаудың мәні

Кітапхана қорын сақталуын қамтамасыз ету

Әдістемелік ұсыныстар: Сақтау үдерісінің мақсаты - кітапхана қорын сақтауды қамтамасыз ету. Қорды сақтау оған кірген әрбір құжаттың сақталуын білдіреді.

Әдебиеттер:

Столяров Ю.Н. Как сохранить библиотечный фонд (Секреты старого книгохранителя): Учебно-мет.пособие. Изд.2-е, дораб.и доп.-М.: ИПО Профиздат. Изд-во МГУКИ, 2001.-255с.

Терешин В.И. Библиотечные фонды: Учебник.-М.: Профессия.-2000.-174с.

Терешин В.И. Информационные фонды: Учеб.пособие.: М., 1991.-52с.

Семинар № 15. Кітапхана қорын басқару. Кітапхана қорын басқару функциялары. 1 сағат, 1 апта.

Мақсат: Нарықтық экономикалық жағдайда кітапхана қорын басқару мақсаты- қор жүйесіндегі барлық элементтердің өзара үйлесе отырып, дамуын және неғұрлым жоғары талап деңгейінде ұйымдастырылуын қамтамасыз ету болып табылады. Қорды басқару ісі кітап қорын жинақтау және ұйымдастыру жөніндегі барлық процесстерді, қорды дамытудың болжамын толық қамтиды, жүзеге асырудың жолдары мен әдістерін белгілейді.

Сұрақтар:

1. 1. Кітапхана қорын басқарудың құрылымы: басқарушы және басқарылатын жүйе бөліктері

2. Кітапханалық персонал: тура және кері пропорционал байланыстар

3. Кітапхана қорын зерттеу

4. Кітапхана қорын басқару жүйесі: статистикалық, динамикалық

5. Кітапхана қорын басқару функциялары: жоспарлау, ұйымдастыру, реттеу

6. Бақылау басқару функциясы ретінде

Әдістемелік ұсыныстар: Кітапхана қорын пайдалану – кітапхана қорының құрамы мен көлемін реттеп, оны кітапхана міндеті мен оқырмандар мүддесіне сай ұйымдастыру

Әдебиеттер:

1. Григорьев Ю.В. Теоритические основы формирования библиотечного фонда: Учеб.пособие.-М.:МГИК, 1973.-88с.

2. Столяров Ю.Н.Библиотечный фонд: Учебник.-М.: Книжная палата, 1991.-271с.

3. Столяров Ю.Н. Библиотечный фонд правовой документации: Учеб.практ.пособие.-М.: Либерия. 2003.-256с.

4. Столяров Ю.Н. Защита библиотечного фонда:учеб.пособие /Ю.Н.Столяров-М.: ФАИР-Пресс, 2006-504с. (Специальный издательский проект для библиотек).